

1. Inleiding

Van Nieuwpoort Bouwgrondstoffen en Steenfabriek Vandersanden in Tolkamer zijn gestart met de herinrichting van de Bijlandse Waard. Deze uiterwaard is gelegen in Tolkamer en door klei- en zandwinning zal de waterdoorstroming bij hoge rivierstanden worden verbeterd. Een deel van de bovenlaag van het terrein is reeds verwijderd, in het najaar van 2025 zal er naar verwachting weer een deel van de bovengrond worden afgevoerd.

Tijdens de uitvoering van deze werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met beschermde soorten in het kader van de Omgevingswet (OW) en de zorgplicht. Voor de ontgrondingswerkzaamheden is een werkprotocol opgesteld, waarin te treffen maatregelen zijn opgenomen. Onderdeel van het werkprotocol is het uitvoeren van periodieke veldcontroles. Van Nieuwpoort heeft Van der Molen Groenconsult gevraagd voorafgaand aan de komende graafwerkzaamheden een veldcontrole uit te voeren. In deze notitie wordt deze veldinspectie beschreven.

2. Terreininspectie

De terreininspectie is uitgevoerd op woensdagmiddag 17 september 2022. Het was geheel bewolkt, af en toe miezerde het iets, er stond een licht briesje (Bft 2) bij een temperatuur van 22°C. Het af te graven terrein is in bijlage 1 opgenomen. Dit terrein is lopend geïnventariseerd, het was voor een deel i.v.m. grondonderzoek recent geklepeld.

3. Resultaten

Tijdens het veldonderzoek is een kleine watersalamander en enkele juveniele en volwassen groene kikkers aangetroffen. Op twee plekken kort bij elkaar zijn uitwerpselen van Europese otter waargenomen. Op een maïsakker grenzend aan een waterpartij zijn op drie plekken sleepsporen van bever gezien. Afgeknaagde maïsstengels zijn hier vanaf de akker het water mee in gesleept. De in 2022 aangetroffen dassenburcht lijkt niet intensief gebruikt op dit moment. In een oever in het af te graven gebied is een oude rustplek van bever aangetroffen. Deze lijkt reeds lang niet meer in gebruik. Een bewoonde beverburcht is niet waargenomen in het te ontgraven gebied.

4. Consequenties Natuurwetgeving

Kleine watersalamander is een niet beschermde soort die valt onder de provinciale vrijstelling van provincie Gelderland. In het kader van de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in de Omgevingswet is het nodig zorgvuldig om te gaan met deze soort. In praktische zin is het niet mogelijk om bij het afgraven van de bovengrond daadwerkelijk rekening te houden met deze soort.

Voor *groene* - / *poelkikker* is in het kader van de herinrichting van de Bijlandse Waard een ontheffing door provincie Gelderland afgegeven. In het bijbehorende ecologisch werkprotocol is voorzien dat een nieuwe voortplantingspoel voor de soort wordt aangelegd, dat is enige jaren geleden geschied. Wegvangen en verplaatsen van poelkikker zijn niet meer opgenomen in de verlengde ontheffing van de Wet [REDACTED]

Er zijn geen vaste verblijfplaatsen van *otter* en *bever* aangetroffen. De uitwerpselen van otter en de sleepsporen van bever duiden erop dat het af te graven terrein fungeert als foerageergebied voor beide soorten. Voor bever is in het kader van de herinrichting van de Bijlandse Waard een ontheffing door provincie Gelderland afgegeven. Afgraven van de bovenlaag heeft geen negatieve effecten voor otter.

De *dassenburcht* blijft behouden, daardoor blijft de vaste rust- en verblijfplaats behouden en vindt geen aantasting (vernietiging) plaats. In 2022 is reeds geconcludeerd dat ruim voldoende optimaal leefgebied behouden blijft (Waardenburg, 2022). De gunstige staat van instandhouding van de lokale dassenpopulatie wordt niet aangetast door de herinrichting van de Bijlandse Waard. Bij verstoring van dieren tijdens de werkzaamheden dienen die in het kader van de zorgplicht de gelegenheid te krijgen te vluchten naar een nieuwe [REDACTED]. Dit kan door de werkzaamheden rustig op te starten en in één richting uit te voeren, richting te behouden terrein.

Literatuur en bronnen

Bureau Waardenburg, 2022. Beschermde flora en fauna Bijlandse Waard 2022, Tolkamer.

Bijlage 1: Te ontgraven terrein

Locatie af te graven bovengrond binnen zwarte stippellijn

Bijlage 2: Foto's terrein

Kleine watersalamander

Uitwerpselen otter

Sleepspoor bever

Niet intensief gebruikte pijp dassenburcht